

מסורת הש"ס

אלו נערום. דוקא נערה משהיאה שמי שערות עד שמנגר והס שיה חדשים שבין נערות לבגרות אבל קטנה ובוגרת אין להם קנס: שיש להן קנס. אל אנסה אדם טמן לאכזה חמשים מספ. כדמבי ומנן האיס האנס וגו' (דברים נב): הנה על הנכר.

בגמרא פריך אבל כשירות לא ומשני פסולות אינטיבאל ליה לאשמועינן: שנייה. מדן הגבועות והיא אסורה לכהן דהו גור עליהם כדלמירין בינמות (ד' עה): ועל סס ויתנס יהושע חוטבי עלים ושואבי מים וגו' (יהושע ט) קרי להו נמינים: כופים. קסבר גייר אריות הן ועסן בלאו לא תתקמן בס (דברים יז): ועל בלאו הנכונים. ישראלית שנפדית פחותה מנת שלש שנים דמחוקק בתולה היא שאפי' נבעלה כגיבה תמליה חחרים: ועל אסס אחיו. שמתקשה לו ללמחי וגירשה שאין זה מיחה אלא כרת: ועל אסס אחי אביו. שמתקשה לו וגירשה: ועל אסס שסן בכרסה הרי אין בהם מיספ כ"ד. וכתה לא פטר ליה מן ההשלומין: גב' ר"מ היא. כדמימי כרייתא לקמיה: יש לה מבר. יש לאכזה זה זכיה למכרה לשפחות: ואין לה קנס. שנהא עליה אינו חיוב קנס: ואין לה מבר. כדמימי (פרקי דף עט): יכול ימכר אדם את בתו כשהיא נערה אמרת ק"ו מוכרה כבר ואלא כעשוי שאינה מוכרה אינו דין. שאלא תמכר: מבט ג' עשוי ויוס אדם. שהיא ראויה לניאה: מבר לא. בתמיה:

אלו נערות פרק שלישי כתובות כ"ט

אלו נערות. הבא על הנתינה. פי' כקונטרס דדוד גור עליהם שאלו לנא נקהל והיינו משום עבדות כדלמירין בהעברל (יבמות עט): ואלו נראה לר"מ דהא משמע בגמרא (נ"ב) דנתינה היא לאורייתא דקמרת ומזרת ומזרת דקמרת לאורייתא

לקיימה כו' משמע דהיא לאורייתא דהא נקראו פליגי זכרים יש מומרות (שם דף פה): וסס אמרינן ממזרת ונתינה איכא זכריהו מ"ד לאורייתא הא נמי לאורייתא ועוד דתמן (מסכת דף יג). אלו הן הלווקן ממזרת ומתינה לישאל משמע דלקי עליה מדלאורייתא דומיא דכל הך דחשיב החס ומיהו איכא למימר דכלל הכהו נקט נמינה אגב ממזרת וכן לריך לומר ע"כ לרנא לנחאי דק"ד בהעברל (יבמות עט). וסס דבגירותא ליה להו איסור חמטו ומ"א אין נראה לר"מ פירושו דהא מסיק רבא בהעברל (ג"ו סס) דבגירותא ליה להו איסור חמטו וכל היכא דחשיב נתינה כדדי ממזרת איירי בגירותא כמל הכהו דבגירותא ליה לה קנס כדלמירין לעיל בפ"ק (דף יא). וסס יהיבין לה קנס ואלוה ואלנה כדכרייתא וכן בקדושין נפרק האומר (דף סו): תמן כל מקום שיש קדושין ודף עכ"ה כגון ממזרת ונתינה כו' ועוד לפירוש הקונטרס כיון דעבדות מתם גור עלייהו שמתמן קך נאסרו בלאו נקהל משום לה יהיה קנס א"כ אמאי יש לה קנס הא תמן כהדיא כמתמין דשפחה אין לה קנס ואי משום דנתינה נאסרו (שם דף עט). דמרוי וגמיני מוכרים לנא זה בזה ואלאיה והא חרורי אסורי בשפחה דמתנן (גיטין דף מה). לישא שפחה אינו יכול ומיהו י"ל בלאו משום גור עלייהו עבדות לאסור בלא יהיה קדש ונראה לר"מ דנתינה אסורה לאורייתא משום לא תתחמן כדמסיק רבא בהעברל (יבמות דף עט). וסס ודוד לא גור עלייהו אלא שינוי ולא לאוסרין עבדות ישראל דהא אסורי וקיימי מאלו דלא תתחמן אלא כדי שלא יעמטו בישראל והא דגור בתו טפי מבאשר פסולי קהל משום דהו אומה שלמה והא דקמרת (הספ"ט) כל מי שיש בו שלשה סמינים הללו ראוי לדיקב כהן לא לישא מהו אלא להיות בן חורין כמותן וכן הא דקמרת (הספ"ט) בימי רבי בנקהו להמיר נתינים א"כ א"כ חלקתו נמיר חלק מנחם מי יתיר לה שהיו רזים להמירם איכא למימר דהא מדלאורייתא אסורי אלא כקשו בעבדות להיות בני חורין ואמר לה רבי דליחן ליתובין וסמיק חלק מנחם ואע"ג דקיימא לן דהפקר כ"ד היה הפקר היינו לזרוך אבל זה אינו זוכר כל כך ומיהו בירושלמי משמע כפי' הקונט' בפ' עשרה יוסמן דקמרת חס נמינים יהושע ריחוקס כלום ריחוקס אלא משום פסול משפחה דל"מ משום פסול עבדות אלא מעשה הנא על המינה לא יהיה לה קנס משמע משום דהושע גור עליהם נפסלו מלנא כקהל וגורת יהושע יודו הכל גזירה אחת היא כדמוכא בהעברל (שם דף עט). ומיהו בירושלמי איכא למימר דקמרת כשהיא נערה מעיקרה בהעברל דבגירותא ליה להו איסור חמטו ועוד י"ל דריחוקס היינו שלא יעמטו בהן והא דלמירין כהאומר בקדושין (דף סח): וסס נכרית מנא לן דלא תפסי בה קדושין דמבי לא תתחמן בס אומר ר"מ דלסיפיה דקרא סמין וכמו לא תקח לבנך אבל רישיה דקרא מיירי בגירותא וענין זה מלניו בהעברל (יבמות דף עט). דפריך גבי בני שאלו והכחיב לא יומנו אבות על בניו וע"כ לא פריך אלא מסיפא דקרא איש כמתאו יומנו דרישא דקרא מוקמינן ליה לפסול קרוזים לעדות בפרק החובל (ביק דף פח). ובפרק זה בורר (פאהרין דף סו): ועל הבהוריה. פירש בקונטרס דקמרת דקמרת כו' מבי גיירי אריות ה' וישן בלאו דלא תתחמן והוה לפי שיטתו כדסקלא דמתין מעיקרה בהעברל (יבמות דף עט). וסס דבנכרומן איש להו איסור חמטו ומה שפי' דקמרת כו' מבי גיירי אריות הן ל"י לרבינו יתכן בן רבינו מאיר דא"כ עובדת כוכבים היא ועבדות כוכבים אין לה קנס כדפריך בפ"ק (לעיל יא). יהיבין לה קנס ואלוה ואלנה כדכרייתא ועוד דבגמרא מוקי מתני' כר"מ ור"מ איש ליה דגירי אמת הן ואע"ג דכולה דמתמין לא אמאי כר"מ דהא בתו אמר בגמרא בלא אחי פטור מ"מ כהא דסבר דגירי אמת הן אחי כו' מיהו דהא דשור שנגח שור של כו' מיהו דגירי אמת ה' אע"ג דמן דגירי אמת ה' וספירן ממתני' דהכא אמת מוקמינן קנס ואי ס"ד דקנס הוא שקנס ר"מ כמתמוס ה"ג לקנסו כו' אלמא דמתמין דהכא סברה דגירי אמת הן וא"מ אסן כן מאי קמ"ל פשיטא דיש לה קנס דישאלית גמורה היא וי"ל דס"ד דלא יהיבין לה קנס שלא יעמטו בהן (ה"ג) וא"מ למ"ד בפרק עשרה יוסמן (קדושין דף עט). לפסול כותים משום עבדו ושפחה נעמטו בהן אמאי יש לה קנס נמא לה וי"ל ראויה לנא שפחה את וסקילי לשמואל דלמך (ביק דף מו): אין הולבין כמתמן אחר הכוז ואפילו לרב אי דלול איהו גבה ה"ל קבוע וכל קבוע כמתמנה על מחלה דמי ויש לומר דכל אמת מוקמינן לה אחוקת אבהתא שהיו כותים אע"ג דלענין פסול לא מוקמינן לה אחוקתה לענין קנס מוקמינן להו שלא יהא מוטא נשכר' ואס תלמך ואלמאי לא חשיב נמי אלמנה ל"ג גרושה ותלוזה לכהן הדיוט וי"ל דבפסול כהונה לא קיימייה והא דלא תני מזרי ודדומי משום שיש להם הימר (א"י) לא חשיב אלא חייבי לאוין) אבל קשה דליתני מחזיר גרושתו משינתה ונבעלה שלא כדרכה ואע"ג דלמך' בפ' עשרה יוסמן (קדושין עה). הכל מודים שאם נבעל ולא קידש שאליו נוקה מ"מ לר"ע דלמך אין קדושין מופסין כמתמין גרושתו ליתנו ועוד הוה מני למיתני יבמה לשוק (ועוד הבא על הכותית הולך ממזר ויש לה קנס. ת"י) וי"ל דמתג' ושייר ואע"ג דבפ"ק דקדושין (דף פו): דייק תנא מני אלו ואת אמרת תנא ושייר הכא דתני כסיפא ואלו שאין להם קנס לא שייך למידק הכי כדלמירין בפרק המונח מקדש (ונחם דף פד). דקתני ואלו פסולין בקדש ואלו שאין פסולין בקדש ומשייר כרישא וכסיפא י"ע וי"ל דהכא לא חשיב אלא פסולי קהל: והב"א על הגירות. מילקן לשנות חייבי לחודיהו וגזירת משאומרת דשערות וחיבי כריתות לחודיהו משום דבעי למיתני כסיפא אע"פ שהם כבכרת כו' אבל בלאו הן הלווקן (ומת' ג'). לא תני אלא הבא אחד על כולם: ועל אשת אהרן. פ"ח דפריך בירושלמי אשת אחיו ולא יבמה היא לו וקוקה לו ומה קנס וכתה שייך זה ומשני כשיש לו בניס מאשה אחרת ואיירי כמת מן האירוסין והוא הדין דהוה מני לאוקמה כשגירשה וקשה לר"י כ"ר אכרסה לרב פפא דמוקי הך מתמין כמפוחה בפרק בן סורר (פאהרין דף עט). וסס תקשי דהיינו מני לאוקומי הכי הא תמאכרסה ונתגרשה קנסה לעלמא (לקמן דף לה). וכיון דלעלמא מפוחה אין לה קנס כדלמירין בגמרא (לקמן דף מה). וזכר נערה משום דמעדתה עבדה וק"מ דקמרת תנא דמתמין כר"ע דבגמרא דקנסה לאכזה הו' אסן כן כדמ"ל ותיקשי ליה סיפא דקמתי (שם לו): הנה על בתו פטור משום דק"מ ליה דכרנה מיניה תיפוק ליה דקנסה לאכזה הו' דלי לעלמא תיקשי ליה דמתלה וממה נפשך תקשי סיפא ומיהו בירושלמי מוקי לה כשנא עליה עד שלא מת ומת והוה הדין עד שלא נכרה ובגרה ולמאי דלמך בירושלמי דמפוחה אינו פטור אלא מנשואת ופוסל אבל קנס אינה יכולה למחול אחי שפיר ומיהו כש"ס ידן משמע דאין לה אפי' קנס דמוקי אין דאלו הן הלווקן לקמן בגמ' (דף נג). כיתומה ומפוחה שאין לה קנס: ונערה א"א. כימה מנא ליה דלמא לא אחי למעטוי אלא בוגרת היא משמע' בס"פ ארבע מיתוס (פאהרין דף סו): גבי הא דתני אינו חיוב אלא עד ששהא נערה בתולה מאורסה דאי הוה מני אלא על נערה בתולה כו' הוה מוקמינן לה אפילו כרבען ולא הוה אחי למעטוי קטנה אלא בוגרת ותיך ריכ"א *דלסיפא דמתמין סמין דתמן (לקמן דף מה): כל מקום שיש מבר אין קנס: נערה

עין משפט ור מוצה

א א מ"י פ"א מה"ל נערה הלכ"י סמג ע"פ נד טו"פ"י אה"ע מ"י קטו פ"י ה: ב ב מ"י פ"ד מה"ל נערה הלכ"י סמג ע"פ פה: ג ג מ"י פ"א מהלכות נערה הלכ"י סמג ע"פ נד טו"פ"י אה"ע מ"י קטו פ"י א: הנה"ל:

תוספות ו"ד

אלו נערות שיש להן קנס. פי' אנסה אדם נותן לאביו ה' כסף כדכתיב ונתן האיש וגו'. הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית ועל הגירות ועל השפחה. פי' ישראלית שפדוה ועל השפחה. שפדוה ושיגוריהו ופשיטתיהו פחותות סבובי גיש ויוס אחר. הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות אשתו ועל אשת אביו ועל אשת אחי אביו ועל הגדה יש להן קנס. אפי' שהן כבדת אין בהן מיתת כ"ד. פי' דוקא נערה ולא בוגרת וקטנה. שהבוגרת כלו בחוליה ואין להם קנס. וקטנה היא כפי' ה' שפדועת ונערה חזרה ומפדעת. ונערה אחיה סבת י"ב שנים ויום אחד אם הביאה חרשים אחר שהביאה כ' שערות והיא בוגרת שאין בה נערות לבימה ו' חרשים בלבד. נתינה היא מן הגבועות ע"ש ויתנס יהושע חוטבי עצים ושוואבי מים. ומשום צד עבדות הן אסורות. והכותית קסבר גייר אמת הן ומיהו יש להן קנס. אלא הוה גיירי אריות והיא שאלו עובדת כוכבים. וכן קנס לעובדת כוכבים אלא שהכותים פסולים כדמתן בעשרה יוסמן אלו הן הספקיות שתיקו ואסופי והם מפדוס טמא למא הן הכותים פסולין: ועל אשת אחיו. כגון שקדש את הבתולה ויגרשה. א"כ שמת יש לו בן מאשה אחרת וקיימי עליה כבדת אפי' שהן כבדת אן הכרת פטורו כן התשלומין אלא מיתת אלו. נערה אין קטנה לא. דהיינו קודם שתיבא ב' שערות. מאן תנא ארי' ארי' ר"מ הוא דתיבא טנה (י' פבת ג' שנים ויום אחד. פירוש שמתן זה היא ראויה לביאה ועד שתיבא ב' שערות יש לה מבר ואין לה קנס. ומשתיבא ב' שערות ועד שתיבא ב' שערות ועד שיש לה מבר י"ל קנס ואין לה מבר דבר ר"מ שהיה ר"מ אומר כ"ס שיש מבר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין מבר. וזכ"א קטנה כבת ג' שנים ויום אחד עד שתיבא ב' שערות ויש לה מבר ויש

ה' דברי רבי אלו מוקי דין ספלה למירין מה' (מ"ה) לענין קטנה פחותה מנת של כדמליה חותרין אלא מתי' א' ס"ל דלחן קנס קטנה ללא רק נבעלה ל"ג. ג' למעט ג"מ היקשה כדברי ר"מ מתן יוסן אחר ויבמה רבינו כ"י.

גילוי הש"ס

תוס' ד"ה נערה וכו' דאפי'א דהתי' סבר. פי' נדה מ"י ד' תוס' ד"ה ש"ס מ"י:

מוסף רש"י

אלו נערות שיש להן קנס. תמסס ספך ק"ה יאוסו ותי' א"י. הבא על הממזרת. ואע"ג דלא קרינן ביה ולו פסיה ללש. שיה אינו ראויה לקמת. אפילו הכי מ"י לה קנס. כדלקמן (שם). הבא על אחותו. לומר מלית כהן על אחותו. דלא קרינן בה ולו פסיה ללש. קרינן בה וכן האיס ה"ב וישן האיס ה"ב. ועל הנתינה דלמירין מתקילא. ועל דחייב כרת לא מפתר מתשלומין (ומדירין ע"ה). קטנה כו' ואין לה קנס. דנערה דוקא מבי אלו קטנה (ומדירין ע"ה). מבת שיה שנים ויום אחד. שתיבא טנה ואין חוליה כרת חללי' (קמ"ה לו). מבר לא. בתמיה. וקטנה קטנה היא עד שתיבא ב' שערות (ומדירין ע"ה).